

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የጠቅላይ ሚኒስትር ጽሕፈት ቤት

Federal Democratic Republic of Ethiopia
OFFICE OF THE PRIME MINISTER

ከብሔራዊ የማክሮ ኢኮኖሚ ኮሚቴ የተሰጠ መግለጫ

የተከበራችሁ የሀገራችን ሕዝቦች፤

የሀገራችን ችግሮች ተናጥላዊ አይደሉም። ውስብስብና የተሳሳተ ናቸው። ፖለቲካው ከኢኮኖሚው፣ ዲፕሎማሲው ከማኅበራዊ ጉዳዮቻችን ጋር ጥብቅ ቁርኝት አላቸው። ሀገራችን ቀደም ባሉት ጊዜያት ተከታታይ ዕድገቶቻችን ማስመዘገብ ብትችልም ዕድገቱ የመጣበት መንገድ ጤና ባለመሆኑ የዕድገት ጥራት ጉድለት ዋነኛው ችግራችን ሆኖ ቆይቷል። በዚህ የተነሳ የኢኮኖሚያችን ምርታማነት በጣም ዝቅተኛ ነው፤ ዜጎች ከዕድገቱ በቂ ጥቅም ሊያገኙበት ቀርቶ የፈሰሰበትን መዋዕል ንዋይ በበቂ አልመለሰም። በአኃዝ የተጠቀሰው ዕድገትም በብድር ጫና ምክንያት ራሱን ማስቀጠል አልቻለም።

ለውጡን ተከትሎ በወሰድነው ርምጃ ኢኮኖሚው ዜጎችን በፍትሐዊነት ተጠቃሚ እንዲያደርግ፣ ዕድገቱ በእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ጎጆ ውስጥ እንዲገባ፣ በብልሹ አሠራርና በዘፈቀደ የባክነው የሀገራችን ሀብት በጥብቅ ቁጥጥርና የፕሮጀክት አፈጻጸም ዲሲፕሊን እንዲመራ፣ በዕዳ ጫና ተንገራግጮ የቆመው ኢኮኖሚ ከገባበት ማጥ ተመንጥቆ እንዲወጣ፣ የተራገፈው የሀገራችን ካዝና እንዲሞላ ግልጽ ግቦችን አስቀምጠን፤ ሀገር በቀል የኢኮኖሚ ሪፎርም ቀርጸን ተንቀሳቅሰናል።

አሁን በዕዳ ጫና ጎብጣ የነበረች ሀገራችን በመጠኑ ቀና ብላለች። በውጭ ምንዛሬ እጥረት ሊቆም የደረሰው ኢኮኖሚያችን ሞተሩ መንቀሳቀስ ጀምሯል። በስግብግብነት ሰፊ የሀገር ሀብት እየተመዘበረባቸው በአደባባይ ምንም ሳይሠሩ ሽረራት ያደራባቸው ፕሮጀክቶች ነፍስ ዘርተው ወደ ፍጻሜ እየደረሱ ነው። ተኮላሽተው የነበሩ እንደ ሕዳሴ ግድብ እና ስኳር ፋብሪካዎች የመሳሰሉ ግዙፍ ፕሮጀክቶቻችን በጥብቅ ግምገማና ዲሲፕሊን ግንባታቸው ተቀላጥፏል። ተንገራግጮ የቆመው ኢኮኖሚያችን እጅግ አስቸጋሪ የነበረውን ጊዜ አልፎ፣ በዘርፉ መሪዎች ጥንቃቄና በዜጎች ትብብር ወደ ጎዳናው ማስገባት ችለናል። በተለይም ፕሮጀክቶችን ጀምሮ በተመደበው ጊዜና ሀብት የማጠናቀቅ ልምድ በሀገራችን እንዲፈጠር፣ ያቀዱትን የማሳካት ጉዳይ ተቋማዊም ሀገራዊም የባህል መሠረት እንዲኖረው ሰፊ ሥራዎች ተሠርተዋል። ኢትዮጵያ ሐሳብ የሚወጠንባት ብቻ ሳትሆን የሚተገበርባት፣ ሥራዎች ተጀምረው የሚጠናቀቁባት ሀገር እየሆነች መምጣቷን እያየን ነው።

የተበላሸውን ማረም፣ የተደፋውን ማቃናት ብቻውን ሀገራችንን ከኋላቀርነት ሊያላቅቃትና ወደ ብልጽግና ማማ ሊያደርሳት አይችልም። ቀና ብሎ ትልቁን ሕልም አይቶ፣ በሩቁ አልም፣ ረጅሙን ተራራ ለመውጣት ድፍረትና ወኔ፣ ቁርጠኝነትና ጽናት ይጠይቃል። ይህም የተደፋውን ከማቃናትና፣ የተበላሸውን ከማረም ይጀምራል። ከዚያም ወደ ነገ የሚያሻግረንን፣ ለልጆቻችን የበለጸገችና የሚኮሩባት ኢትዮጵያን የሚያስረክብልንን የብልጽግና ዕቅድ ማለም ይገባናል። ሕልሞች ሩቅ በመሆናቸው እስከንደርስ ድረስ ለቅርብ ተመልካቾች አይታዩም። ግቦቻችን ውስብስብ ስለሆኑ ቀላሉን ለሚያሳድዱ ወንድሞቻችን በቀላሉ አይረጋገጡም። የቱሪዝም ሴክተሩ መነቃቃት እንዳለበትና ሀገራችን ያላትን በቱሪዝም የመልማት ዕምቅ ዕቅም መጠቀም እንደሚያስፈልግ ብዙዎች ይስማማሉ። ሴክተሩ እስከዛሬ ውል በሌለው ገመድ ተተብትቦ አመርቂ ውጤት ሊያመጣ አልቻለም። ሀገራዊ ለውጡን ተከትሎ ሀገራችን ብዙዎች በምኞት የሚጎበኟትና በቱሪዝም ዘርፍ ከአፍሪካ ግንባር ቀደም ለማድረግ ዘርፉን የሚያነቃቁ በርካታ ፕሮጀክቶች ተሠርተዋል፤ ሊሆኑ አይችሉም የተባሉ ሕልሞች እውን መሆን ጀምረዋል። በአዲስ አበባና በተለያዩ የሀገራችን ክፍሎች ተግባራዊ በመሆን ላይ ናቸው።

የሀገራችንን ኋላ ቀር የግብርና ምርት ሂደት መቀየርና እስከዛሬ ያልተጠቀሙንባቸውን መሬቶች ወደ ምርት ሂደት ማስገባት የኢኮኖሚ ማሻሻያ አንዱ ግቦችን ነበር። በዝናብ ላይ ጥገኛ ከሆነውና በዓመት አንዴ በማምረት ብዙ መሬትና ዕቅድ ከሚያባከነው ዘልማዳዊ አሠራራችን ተላቅቀን ኢትዮጵያ ስንዴ ከውጭ የምትገዛበትን ሁኔታ ለመቀየር ቆርጠን ሠርተናል። በዚህም መሠረት ከመቶ አርባ አምስት ሺህ ሄክታር በላይ መሬቶችን በስንዴ በማልማት ሕልማችን ከግቡ እንደሚደርስ በአጭር ጊዜ ውስጥ አረጋግጠናል። ዘርፉ የተተበተበበትን የግብርና አቅርቦት በመፍታት፣ ዘመናዊ የእርሻ ቴክኖሎጂዎችን በማቅረብ፣ እርጥበትን በአግባቡ በመጠቀም እና በኩታ ገጠም በማምረት ግብርናን ለማዘመን የያዘነው ዕቅድ ተስፋ ሰጭ ውጤቶችን ማስመዘገብ ጀምሯል።

ውድ ኢትዮጵያውያን፣

ከለውጡ ማግሥት ከገጠሙን ፈተናዎች መካከል እነዚህ ሦስቱ ይጠቀሳሉ። የዓለምን ኢኮኖሚ ያንኮታኮተው የኮቪድ-19 ወረርሽኝ፣ በሀገራችንና በቀጣዩው ተከሥቶ ከፍተኛ እህል ያወደመው የአንበጣ መንጋ፣ በሕግ አልገዛም ያሉ አብሪተኞች በሁሉም አቅጣጫ የከፍተኑ ጦርነት። ሌሎችም ፈተናዎች ነበሩ። ሆኖም የኮቪድ አደጋንም ሆነ ሌሎች ሰው ሠራሽና ተፈጥሯዊ አደጋዎችን ለመቋቋም በጥንቃቄና በተጠና መንገድ ኢኮኖሚያዊ ርምጃዎችን ለመውሰድ ችለናል። በዚህም ምክንያት ፈተናዎችን መቋቋም ብቻ ሳይሆን ለረጅም ጊዜ ማነቆ የነበሩብንን ኢኮኖሚያዊ ችግሮች መፍታት መቻላችንን የሚያረጋግጡ በርካታ ድሎች አስመዝግበናል።

ለአብነት ያክልም፣ እጅግ አነስተኛ የሆነው የሀገር ውስጥ ቁጠባ አድጓል። በዚህም በተደጋጋሚ ዓመታት በጥሬ ገንዘብ እጥረት ሲፈተን የነበረውን የኢኮኖሚ ችግር እየቀረፍን መጥተናል። ይህም ከፍተኛ ብድርን ለግሉ ዘርፍ ማቅረብ እንድንችል አድርጎናል። የወጪ ንግድ በተከታታይ ዓመታት ከነበረበት የቁልቁለት ጉዞ በመውጣት ከአምና ጀምሮ ወደ ተከታታይ ዓመታት እድገት ገብቷል። ዘንድሮ የ21 በመቶ ዕድገት በማስመዝገብ ለመጀመሪያ ጊዜ አሥረኛው ወር ላይ ሳይደረስ የወጪ ንግድ ገቢ ከ2 ቢልዮን ዶላር ሊሻገር ችሏል። ይህም ካፈው ዓመት የ10 ወራት አፈጻጸም ጋር ሲነጻጸር የ17 በመቶ ብልጫ አለው። የሥራ ዕድል ፈጠራ ከግሉ ሴክተር መነቃቃት ጋር እንዲሁም የቆሙ ፕሮጀክቶች ወደ ሥራ ከመግባታቸው ጋር ተያይዞ ከፍተኛ ዕድገትን እያስመዘገበ ይገኛል።

የኢኮኖሚው ችግሮችን ለማረም ባደረግነው ከፍተኛ ጥረት አብዛኛው የዓለም የኢኮኖሚ ዕድገት ከዜሮ በታች በሆነበት ጊዜ፣ የሀገራችን ኢኮኖሚ አሉታዊ ተጽዕኖዎችን በመቋቋም አዎንታዊ ዕድገት ለማስመዝገብ ችሏል። ያም ሆኖ፣ የተለያዩ ተፈጥሯዊና ሰው ሠራሽ ችግሮች በኢኮኖሚው ላይ ጫና ሳይፈጠርበት አልፏል ማለት አይቻልም። በተለያዩ የመፍትሔ አማራጮች ተጽዕኖችን ለማጥፋት ቢሞክርም ሙሉ በሙሉ ማስቀረት ግን አልተቻለም።

ከተጽዕኖዎቹ አንዱ የዋጋ ንረት ነው። የዋጋ ንረት ለረጅም ጊዜ የሀገራችን ኢኮኖሚ ችግር ሆኖ ቆይቷል። የገጠሙንንን ተፈጥሯዊና ሰው ሠራሽ ፈተናዎችን ተቋቋመን፣ የኑሮ ውድነት ሕዝባችንን አደጋ ላይ እንዳይጥለው ለማድረግ፣ ፈተናዎቹ ከተከሠቱባቸው ቀናት ጀምሮ አስፈላጊዎቹን ርምጃዎች ሁሉ ስንወስድ ነበር። ሆኖም ችግሩ ከሀገራዊና ከዓለም አቀፍ ችግሮች ጋር የተገናኘ በመሆኑ ችግሩን ተቆጣጥረን ለመቆየት ያደረግነው ጥረት የምንፈልገውን ያክል ውጤታማ ሆኖ አልተገኘም። ይህም በሕዝባችን ኑሮ ላይ የፈጠረውን እክልና አደጋ በመረዳት የኑሮ ውድነቱን ሊቀርፉ የሚችሉ ርምጃዎችን በተጠና መንገድ መውሰድ ጀምረናል። የግል ባለ ሀብቱ መሠረታዊ ሽቀጦችን በቀላሉ ወደ ሀገር እንዲያስገባ የሚያስችሉ አሠራሮችን በመዘርጋት በአጭር ጊዜ ውስጥ የኑሮ ውድነቱን ለመቆጣጠር እየተንቀሳቀስን እንገኛለን።

መንግሥት በሀገር በቀል የኢኮኖሚ ማሻሻያ የወሰዳቸውና እየወሰዳቸው ያሉ ርምጃዎች ኢኮኖሚውን ከነበረበት ችግር ውስጥ አውጥተው ወደ ፊት የሚያስፈነጥሩና የኢትዮጵያን ብልጽግና የሚያረጋግጡ እንደሚሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም። ሆኖም ሀገራችን ከውጭም ከውስጥም በጠላቶች በተወጠረችበት በዚህ ጊዜ ችግሮቻችንን ለመፍታት በአንድ ላይ መቆምና መተባበር እንደሚያስፈልገን ነጋሪ አያሻውም። በምንወስዳቸው ርምጃዎችና የኢኮኖሚውን ፈተናዎች ለመቅረፍ በምናደርገው ጥረት ሁሉ እያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ከጎናችን እንዲቆም ጥሪያችንን እናቀርባለን።

መዳረሻችንን የሚያሳየን መነሻችን ነው። በመነሻችን ያስመዘገብናቸውን ስኬቶች አጎልብተን ለብልጽግና እንደምንበቃ፣ ሀገራችንንም ከፍ ካሉት ተርታ እንደምናሰልፋት ልናረጋግጥላችሁ እንወዳለን። በዓለም ላይ ያለው ጨለማ ሁሉ የአንዲት ሻማን ብርሃን ሊያጠፋ አይቻለውም። የፈተናዎች ብዛትም የኢትዮጵያን የብልጽግና ጉዞ አያስቆመውም። የቤታችን ጉዳይ የቤታችን ብቻ ነው። በር ዘግተን፣ ማዕድ ከብበን እንፈታለን። የቤታችን ጉዳይ አደባባይ ላይ አስጥተን ለጠላት መምቻ፣ ለጎረቤት መተረቻ፣ የምናቀብል ሞቾች አንሆንም። የኢትዮጵያን ጥንካሬና ልዕልና ላለማየት የተሳሉ ብዙዎች የቻሉትን ጫና ሁሉ እያጎረፉት ነው። በአንድነት ጸንተን፣ እያራገፍነው እንደምንሄድ በዚህ አጋጣሚ ልንነግራቸው እንወዳለን።

**የብሔራዊ ማክሮ ኢኮኖሚ ኮሚቴ
ሚያዚያ 22፣ 2013 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

//